

Beslutningsforslag nr. **B 105**

Folketinget 2015-16

Fremsat den 29. marts 2016 af Pernille Skipper (EL), Søren Søndergaard (EL) og Nikolaj Villumsen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om, at Danmark ikke deltager i tilfangetagelsen af Edward Snowden

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingsår at sikre, at Danmark ikke deltager i tilfangetagelsen og udleveringen af den amerikanske whistleblower Edward

Snowden eller i øvrigt på andre måder assisterer eller støtter de amerikanske myndigheder i deres forsøg på at anholde Edward Snowden.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget fremsættes på baggrund af de oplysninger, der er kommet frem, om dansk deltagelse i den amerikanske jagt på whistlebloweren Edward Snowden.

Den 4. februar 2016 oplyste justitsministeren i et brev til Folketingets Retsudvalg, at han havde fejlinformeret Folketinget om det hidtidige danske samarbejde med den amerikanske regering angående Edward Snowden (REU alm. del – bilag 163 (2015-16)). I brevet klargjorde justitsministeren, at myndigheder under Transportministeriet i juni 2013 gav tilladelse til, at et amerikansk fly kunne overflyve dansk luftrum og lande i Københavns Lufthavn. Formålet med flyets tilstedeværelse var at transportere Edward Snowden til USA, hvis Rusland eller et andet land ville udlevere ham. De danske myndigheder var bekendt med denne oplysning.

Edward Snowden er en af vores tids vigtigste forsvarende for grundlæggende demokratiske rettigheder. Efter i en årække at have arbejdet som it-specialist for den amerikanske efterretningstjeneste offentliggjorde Edward Snowden en række dokumenter, der afslørede, at den amerikanske efterretningstjeneste udførte uretmæssig overvågning unddraget demokratisk kontrol. Dokumenterne, der blev offentliggjort i en række internationale medier, dokumenterer omfattende overvågning af almindelige borgere, ambassader, EU-kontorer, internationale ngo'er og internetselskaber. For Danmarks vedkommende førte det til afsløringer af overvågning af klimatopmødet COP15 samt amerikansk tapping af danske fiberkabler og deraf følgende overvågning af internettrafik til og fra Danmark. Afsløringerne førte til en vigtig international debat om stater overvågning af egne og andre landes institutioner og borgere.

Efter afsløringerne indledte USA en jagt for at fange Edward Snowden og straffe ham for at have afsløret den ulovlige overvågning. USA anmodede en række lande om at deltage i tilfangetagelsen. Efter 3 års tavshed er det nu kommet

frem, at danske myndigheder har hjulpet USA i denne jagt. Dette beslutningsforslag pålægger derfor regeringen at stoppe dansk deltagelse i tilfangetagelsen eller udleveringen af Edward Snowden.

Der er god grund til at være bekymret for Edward Snowdens mulighed for en fair rettergang i USA. Han vil med stor sandsynlighed blive prøvet efter Espionage Act of 1917, en, efter forslagsstillernes mening, forældet paragraf om spionage fra første verdenskrig. Det kan betyde en retssag ført bag lukkede døre, hvor Edward Snowden vil være udelukket fra at føre et tilstrækkeligt forsvar, der kan vise, hvordan han handlede i offentlighedens interesse. Dette har mødt hård kritik fra Amnesty International. Edward Snowden er i dag anklaget for tre forhold, der hver især kan give op mod 10 års fængsel, men teoretisk set kan han blive anklaget for hvert enkelt lækkede dokument. Derfor har Edward Snowden, hvis han udleveres til USA, ifølge sin advokat Ben Wizner, udsigt til livstidsfængsel i isolation uden prøveløsladelse. Amerikanske myndighedspersoner har allerede udpeget Edward Snowden som skyldig og forræder, hvilket yderligere rejser spørgsmål om muligheden for en fair rettergang. Edward Snowdens pas er desuden blevet annulleret, hvilket fratager ham retten til fri bevægelighed og dermed muligheden for at få asyl i de lande, der har tilbudt ham politisk asyl.

Danmark bør gå forrest i beskyttelsen af whistlebloweren Edward Snowden, der har været nøgleperson i afsløringen af stater ulovligheder, overvågning og overtrædelse af borgernes rettigheder. Ved at nægte at assistere de amerikanske myndigheder i jagten på Edward Snowden kan Danmark vise sig som foregangsland for ytringsfrihed og retten til beskyttelse af privatlivet.

Skriftlig fremsættelse

Pernille Skipper (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om, at Danmark ikke deltager i tilfangetagelsen af Edward Snowden.

(Beslutningsforslag nr. B 105)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.